

Psikanaliz hareketinin kendini imhası

Sébastien Dupont'un 'Psikanaliz Hareketinin Kendini İmhası', psikanaliz hareketinin en verimli olduğu çağın, 1960 ile 1980 arasındaki yıllar olduğunu belirtiyor. Ama hareket bugün çok verimli olduğu bir çağın geri tepmesiyle karşı karşıya.

Necla Rüzgar'ın **Sanatının Oluşumu** [K24] başlıklı yazımda, Batı'yla 'dolaysız özdeşlik' içinde gelişen Türk resim **sanatında**, psikanalizin etkili ve belirleyici bir rolü olduğunu, ama bu etkinin 90'lı yılların başında sona erdiğini dile getiriyordum. Psikanalizin etkisi ve entelektüel aurası, gerek resim **sanatından** gerekse kültürel ortamdan geri çekilmeye başlamıştı. **Teorik bir olayın nedeni, yine teorik bir olaydır. Psikanalizi geriye doğru iten entelektüel öğenin feminist teori olduğu kanısındayım.** Şunu da belirtmekte sakınca görmüyorum: Pedagojik ilgim dışında, psikanaliz, benim üzerimde pek etkili olmadı. Psikanalize karşı mesafeli olduğum, herhangi bir referansta bulunmadığım da, bir tespit olarak dile getirildi.

Bu öznel girizgâhı şu nedenle yapıyorum: Sözümlü ettiğim çalışma tam da olup bitmiş iken, Sébastien Dupont'un 'Psikanaliz Hareketinin Kendini İmhası' adlı kitabı, beklenmedik bir biçimde, bir sürpriz olarak yayımlandı. **Dupont için, içerden biri diyebiliriz; psikanalizin olağandışı bir buluş olduğuna inananlardan ama gerçekliği de gören bir göze sahip.** Benim sözümlü ettiğim durum Türkiye'yle ilgili, Dupont ise, psikanalizin kalesi durumunda olan Fransa'dan söz ediyor. **Fransa'da, psikanalist sayısının 6000 civarında olduğu bilgisi, Dupont'un altını çizdiği bir veri.** Dupont, psikanaliz hareketinin en verimli olduğu çağın,

1960 ile 1980 arasındaki yıllar olduğunu da özellikle belirtiyor: Ama psikanaliz hareketi bugün çok verimli olduğu bir çağın geri tepmesiyle karşı karşıya. Ona göre, 'psikanalizin bugün karşılaştığı sorunların Freud'un zamanındakilerle çok az benzeri var, belki de hiç yok'. Bugünkü sorun, belki de devasa büyümekten, 'psikanalizin derinden ve her seviyede değişikliğe uğramasından kaynaklanıyor'. **Psikanaliz referanslarının psikiyatri, psikoloji ve felsefe, edebiyat ve beşeri bilimler gibi disiplinlerde marjinalleştiğine dikkat çekiyor Dupont.** Ona göre daha önemlisi ise, psikanalizin terapi konusunda yarattığı hayal kırıklığında ortaya çıkıyor. Bu arada bir ayrıntı; Dupont, Derrida'nın 1996 yılında yayımlanan 'Resistances de la psychanalyse' başlıklı yazısında, 'psikanalist hareketin içerisinde kendini yok eden bir sürecin izini tespit ettiğini' dile getirmekte. Dupont'un kitabı, psikanalist hareketin entelektüel geri çekilişi bakımından, bir dönüm noktasını dile getiriyor. ■

PSİKANALİZ HAREKETİNİN KENDİNİ İMHASI

Sébastien Dupont
Çeviren: Öncel Naldemirci
Yapı Kredi Yayınları, 2018
140 sayfa, 15 TL.